

РОЗВИТОК РИНКУ АГРОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

*Гаврилов А. О., здобувач вищої освіти групи Ф 5/1
Миколаївський національний аграрний університет*

В роботі розглянуто ринок агостраховання в Україні. Розкрито поняття «агостраховання», наведені основні причини, що зумовлюють низький рівень страхування сільськогосподарських ризиків агропідприємствами України.

Ключові слова: агостраховання, сільськогосподарські ризики, сталий розвиток, сільське господарство.

Однією з провідних галузей в Україні є сільське господарство. Це експортоутворююча галузь, яка забезпечує значні надходження до бюджету країни та забезпечує мільйони українців робочими місцями. Однак дана сфера виробництва вирізняється високим ступенем ризиків. Це пов'язано з тим, що сільське господарство є сферою діяльності, на успішність якої значною мірою впливають різноманітні фактори, зокрема, погодні та кліматичні, дію яких у багатьох випадках контролювати неможливо. Найбільш надійним і ефективним інструментом управління сільськогосподарськими ризиками є агостраховання. Проте система агостраховання в Україні характеризується нерозвиненою інфраструктурою та недосконалою нормативно-правовою базою і, як наслідок – незначним обсягом надання страхових послуг [1].

Питанням страхування сільськогосподарських ризиків займалися такі вчені та економісти, як: Герасименко Н. А. [1], Навроцький С. А. [2] та ін.

Вагомим внеском у розбудову сучасної системи агостраховання в Україні здійснює Міжнародна фінансова корпорація у рамках Проекту «Розвиток агостраховання в Україні».

Агостраховання – це механізм управління сільськогосподарськими ризиками, який забезпечує часткову чи повну компенсацію суб'єкта господарювання втрат через негативний вплив погоди і природних ризиків. Держава, намагаючись мінімізувати зазначені витрати, змушена регулярно вдаватися до заходів фінансової допомоги, стримуючи при цьому розвиток страхового ринку. Система страхування сільськогосподарської продукції здатна значно ефективніше забезпечувати відшкодування сільгоспвиробникам, ніж це робить держава своїми прямими виплатами з резервного фонду Державного бюджету України [2]. Страхування ризиків сільськогосподарського виробництва може здійснюватися страховиками як з державною підтримкою, так і за її відсутністю. Але, світова практика переконує, що ефективну систему агостраховання неможливо побудувати без активної участі держави. Ефективний механізм здійснення державної підтримки, наявність кваліфікованих кадрів і широкого спектру страхових продуктів є запорукою ефективного функціонування підприємств аграрного сектора [1].

До основних причин, які зумовлюють низький рівень страхування сільськогосподарських ризиків агропідприємствами, слід віднести недостатність у агровиробників фінансових ресурсів, недотримання ними агротехнічних вимог вирощування, необізнаність та недовіра до сфери страхування. Це можна пояснити тим, що субсидовані страхові продукти не відповідають потребам суб'єктів господарювання, а також тим, що навіть при можливості отримання страхової субсидії, даний вид страхування є дорогим для сільськогосподарських підприємств [2].

За останні роки в Україні спостерігаються стагнаційні процеси на ринку агостраховання. Протягом 2015-2017 рр. при Міністерстві аграрної політики та продовольства України діяла робоча група з питань удосконалення

законодавства системи сільськогосподарського страхування. На відміну від існуючого Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» та наведеного в ньому порядку та умов надання агровиробникам державної підтримки шляхом здешевлення страхових платежів, у новому проєкті Закону змінено механізм сплати страхових премій. Так за проєктом, сільськогосподарський товаровиробник має сплатити лише частину страхових внесків (50% або менше). Програма державної підтримки вважається реалізованою лише за умов перерахування державою певної суми на спеціальні рахунки страховиків. У той же час, останні зобов'язані створювати спеціалізовані резерви під ризики страхування сільськогосподарської продукції [3].

Сьогодні агрострахування в Україні активно розвивається. Однак, незважаючи на позитивну динаміку сучасний стан розвитку агрострахування в Україні не відповідає основному завданню – управляти ризиками в аграрному секторі для забезпечення стабільності сільськогосподарського виробництва та сталого розвитку аграрного сектора економіки [3]. Сформована в Україні система страхування сільськогосподарських ризиків, у тому числі при наданні державної підтримки сільському господарству, потребує удосконалення і має бути спрямована на забезпечення належного захисту інтересів сільгоспвиробників та продовольчої безпеки держави, на стабілізацію виробництва та доходів у аграрному секторі економіки та стимулювання використання кращих здобутків технології сільгоспвиробництва. Оптимальний варіант розв'язання проблеми розвитку агрострахування в Україні передбачає взаємодію трьох груп учасників ринку страхування сільськогосподарської продукції – сільгоспвиробників, страховиків та держави.

Література:

1. Герасименко Н. А. Регулювання системи страхування сільськогосподарських культур в Україні. *НУБІП України*. Київ. 2010. 20 с.
2. Навроцький С. А. Концепція розвитку страхової системи сільського господарства підтримкою в Україні. *Економіка АПК*. 2011. № 2. С. 102. URL:

nbuy.gov.ua>old_jrn/Soc_Gum/Nie/2011_2/098-109.pdf (дата звернення 17.03.2019).

3. Портал про сільськогосподарське страхування. URL: <http://www.agroinsurance.com/> (дата звернення 11.03.2019).

5. Сіренко Н. М. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки в контексті глобалізації та євроінтеграції. URL: <https://clck.ru/EqsZN> (дата звернення 30.09.2019).

Annotation

The paper deals with the market of agricultural insurance in Ukraine. The concept of «agroinsurance» is disclosed, the main reasons that cause a low level of insurance of agricultural risks by agricultural enterprises of Ukraine are given.

Key words: *agricultural insurance, agricultural risks, sustainable development, agriculture.*

*Науковий керівник – Мікуляк К. А.,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*